

2. Бевз Р. П. Математика: 6 кл.: Навчань. для общеобразоват. учебн. закладів: Пер. з укр. / Г.П. Бевз, В.Г. Бевз. – К.: Генеза, 2006. – 304 с.: мул.
3. Класифікатор професій: /с змінами і доповненнями / Видання офіційне. – К.: Вид-во “Социнформ”, 2001. – 606 с.
4. Артюх С.Ф., Коваленко Е.Э., Белова Е.К., Изюмская Г.В., Беликова В.В. Педагогічні аспекти викладання інженерних дисциплін: Допомога для викладачів. – Харків: УПА, 2001. – 210 с.
5. Якубов Д. Разработка і оптимізація нестационарних процесів підготовки виляску до джинированію і підвищення ефективності роботи волокноотделителей: дис. ... докт. техн. наук. 05.19.02. – Кострома, 1988. – 469 с.

УДК 371.134:37.013

Т.К. Андрущенко

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИХОВАТЕЛІВ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ В СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

У статті розглядаються проблеми удосконалення професійної компетентності вихователів дошкільних навчальних закладів у системі після дипломної освіти. Аналізуються вимоги, що ставляться до сучасних педагогів. Описано професійні та особистісні якості, якими вони мають володіти. Представлено форми і методи навчання дорослих на курсах підвищення кваліфікації і в міжкурсовий період.

In the article the problems of improvement of professional competence of educators of preschool educational establishments are examined in the system of after diploma education. The requirements which are put to the modern teachers are analysed. Professional and personalities qualities which they must own are described. Forms and methods of studies of adults are presented on the courses of the in-plant training and in an intercourse period.

Постановка проблеми. Модернізація системи дошкільної освіти, перенесення акцентів із навчання на розвиток дошкільників, формування в них життєвої компетентності, підготовка до впровадження Базової програми розвитку дитини дошкільного віку “Я у Світі” актуалізує проблему вдосконалення професійних якостей вихователів, підготовки їх до інноваційної діяльності, пошуку нових підходів до вдосконалення професійної компетентності педагогів у системі післядипломної освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Провідна роль в освіті дорослих, зокрема вихователів дошкільних навчальних закладів, належить інститутам післядипломної педагогічної освіти. Вони намагаються створювати умови для постійного підвищення педагогами свого професійного рівня. Шляхи удосконалення роботи системи підвищення кваліфікації педагогічних кадрів в контексті основних вимог сучасності розкривають у своїх дослідженнях Л. Даниленко, Л. Набока, В. Олійник, Н. Протасова, М. Скрипник, Н. Чепурна та ін. Інноваційні підходи до підготовки майбутніх вихователів у вищих навчальних закладах, які досліджують Л. Артемова, Г. Беленька, А. Богущ, Н. Гавриш, Л. Лохвицька, Т. Поніманська та ін. є актуальними також і в системі післядипломної освіти.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Поряд з тим, що існує велика кількість досліджень, присвячених підготовці майбутніх вихователів, проблема вдосконалення їхньої професійної компетентності у процесі подальшої практичної діяльності вивчена недостатньо. У сучасній практиці наявні такі протиріччя: випускники вищих навчальних закладів мають певний рівень теоретичних знань, але їм бракує практичних навичок; педагоги з досвідом роботи здебільшого недостатньо поінформовані про сучасні дослідження та інноваційні підходи в дошкільній освіті.

Мета даної публікації полягає в дослідженні шляхів удосконалення професійної компетентності вихователів дошкільних навчальних закладів в системі післядипломної освіти.

Виклад матеріалу дослідження. Сучасний етап розвитку освіти вимагає від педагогів поінформованості про інновації в дошкільній освіті, володіння знаннями щодо технологій впровадження освітніх інновацій в дошкільних навчальних закладах, вміння швидко реагувати на зміни, що відбуваються в освіті, здатності до постійного самовдосконалення, а також наявності певних професійних і особистісних якостей (за І. Дичківською):

- усвідомлення смислу і цілей освітньої діяльності в контексті актуальних педагогічних проблем;
- вміння по-новому формулювати освітні цілі;
- здатність вибудовувати цілісну освітню програму, яка враховувала б індивідуальний підхід до дітей, освітні стандарти, нові педагогічні орієнтири;
- вміння продуктивно і нестандартно організувати виховання й навчання, тобто забезпечити творення дітьми своїх результатів і, використовуючи інноваційні технології, стимулювати їх розвиток;
- здатність до особистісного творчого розвитку, рефлексивної діяльності, усвідомлення значущості, актуальності власних інноваційних пошуків і відкриттів [2: 280].

Значний внесок у реалізацію даних вимог роблять інститути післядипломної освіти. Їх діяльність розповсюджується на всі категорії педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів. У Законі України “Про вищу освіту” післядипломна освіта визначена як “спеціалізоване вдосконалення освіти та професійної підготовки особи шляхом поглиблення, розширення і оновлення її професійних знань, умінь і навичок ...” [1: 182.1].

За визначенням Н. Чепурної, “сучасний підхід до організації безперервного підвищення кваліфікації педагогічних працівників лежить в контексті персоніфікації цієї системи. Навчання має бути орієнтоване на конкретних суб’єктів, сприяти вирішенню практичних завдань, припускати кожним, хто навчається, значущого професійного результату” [5: 3].

Вдосконалення професійної компетентності вихователів відбувається як безпосередньо в інститутах післядипломної педагогічної освіти під час проходження ними курсів підвищення кваліфікації, так і в міжкурсовий період.

На курсах підвищення кваліфікації педагогів використовуються інтерактивні методи навчання: лекції-презентації, дискусії, тренінги, ділові і рольові ігри, моделювання ситуацій, мозковий штурм, “Човник”, “Снігова куля”, “Килимок ідей”, “Ажурна пилка”, “Моделювання ситуацій”, “Карусель” тощо [3], а також конференції з обміну досвідом, педагогічна практика на базі дошкільних навчальних закладів.

“Інтерактивні методи післядипломного навчання – це система способів діалогічної взаємодії суб’єктів післядипломного навчання (учіння), спрямованих на осмислення діалогу, його “інтер” – “інтра” – “мета”-суб’єктні плани. Тобто інтерактивні методи післядипломного навчання можна розглядати як систему суб’єктно-суб’єктних відносин (викладач системи післядипломної освіти та педагог), основою якої є освоєння педагогом методів, засобів навчання, теорії їх використання для реалізації місії освіти, представленої в навчальних цілях предмета” [4: 117]. Використання активних та інтерактивних форм навчання педагогів сприяє не тільки їхньому професійному зростанню і вдосконаленню компетентності, але й формує навички рішення проблем, наближених до реальних ситуацій, вчить визначати складові частини проблеми, виробляти стратегію дій, спонукає вихователів до подальшої самоосвіти.

Особлива увага надається ознайомленню вихователів зі структурою і змістом Базової програми розвитку дитини дошкільного віку “Я у Світі”, до впровадження якої готуються педагоги України. Черкаська область брала участь в апробації програми і має певні

напрацювання. Вихователям пропонується цикл лекцій і практичних занять за змістом програми “Я у Світі”:

№ п/п	Назва теми
1.	Порівняльна характеристика програм “Дитина” (“Малятко”) та “Я у Світі”.
2.	Фізичний розвиток в контексті базової програми розвитку дитини дошкільного віку “Я у Світі”.
3.	Соціально-моральний розвиток дошкільника за програмою “Я у Світі”.
4.	Емоційно-ціннісний розвиток дитини за базовою програмою “Я у Світі”.
5.	Пізнавальний розвиток дитини дошкільного віку в базовій програмі “Я у Світі”.
6.	Мовленнєвий розвиток дитини в дошкільні роки за базовою програмою “Я у Світі”.
7.	Художньо-естетичний розвиток дитини дошкільного віку в базовій програмі “Я у Світі”.
8.	Креативний розвиток у програмі “Я у Світі”.
9.	Сюжетно-рольова гра, як провідний вид діяльності дитини дошкільного віку.

Однією з основних вимог сучасності є володіння педагогами навичками користування комп’ютером. Це не данина моді, це – необхідність, адже без комп’ютерної грамотності все важче уявити педагогічну діяльність. Тому в програмі курсової підготовки вихователів дошкільних навчальних закладів є також цикл лекційних і практичних занять з теми: “Використання інформаційних технологій в роботі дошкільних навчальних закладів”. Навчання відбувається диференційовано в залежності від рівня комп’ютерної грамотності слухачів курсів, який визначається під час вхідного діагностування. Вихователі вчаться виконувати елементарні операції: набір і редагування тексту, створення презентації в програмі PowerPoint, вхід в Інтернет, здобуття необхідної інформації в пошукових системах yandex, Google, Rambler, вихід на сайт інституту, знайомство з колекцією електронних ресурсів тощо.

На сайті Черкаського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників створена колекція цифрових ресурсів, якою може користуватися будь-який вихователь, який має вихід в Інтернет. У колекції в електронному вигляді представлено матеріали, які можна застосовувати, як презентації, наочність під час проведення занять та інших форм навчання дошкільників. Враховуючи те, що наразі актуальною є підготовка до впровадження Базової програми розвитку дитини дошкільного віку “Я у Світі”, матеріал колекції цифрових ресурсів розподілений за змістом ліній розвитку, презентований у програмі.

У міжкурсовий період використовуються інші форми просвітницької діяльності, які також сприяють вдосконаленню професійної компетентності вихователів дошкільних навчальних закладів: семінари-практикуми різних рівнів: на базі дошкільного навчального закладу, міські, районні, регіональні, обласні, науково-практичні конференції, педагогічні ради, педагогічні читання, круглі столи, дискусії, ділові ігри, майстер-класи, участь в експериментально-дослідницькій роботі в межах спільної проблеми, над якою працюють педагоги освітнього закладу, вивчення передового педагогічного досвіду, участь у виставках передових педагогічних технологій міського, районного та обласного значення.

Роботи, представлені на виставках є результатом міжкурсової діяльності педагогів. У цей період вихователь обирає тему, над дослідженням якої працює до наступної атестації. Найбільш творчі педагоги узагальнюють набутий досвід і представляють його на виставках у вигляді брошури, збірника конспектів занять, добірки дидактичних ігор, наочного і фотографічного матеріалу тощо. Найкращі роботи з обласної виставки входять до анотованого каталогу передового педагогічного досвіду і зберігаються в кабінеті інноваційного досвіду Черкаського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних

працівників. З даними матеріалами можуть ознайомитися всі педагоги області, які перебувають на курсах підвищення кваліфікації або приходять на консультацію.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, організація сучасних форм навчання вихователів дошкільних навчальних закладів протягом всієї їхньої діяльності сприяє удосконаленню професійної компетентності педагогів. Подальших досліджень потребує проблема адаптації молодих спеціалістів до професійної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. “Про вищу освіту”: закон України // Вища освіта в Україні. Нормативно-правове регулювання / За заг. ред. Горбунової Л. М., Степка М. Ф. – К.: ФОРУМ, 2006. – С. 182.1
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. / І. М. Дичківська. – К.: Академвидав, 2004. – 352 с.
3. Пометун О.І. Енциклопедія інтерактивного навчання. – К., 2007. – 144 с.
4. Професійний розвиток педагогічних працівників: практична андрагогіка: Наук.-метод. посіб. / За заг. ред. Пуцова В.І., Набоки Л.Я. – К., 2007. – 228 с.
5. Чепурна Н. М. Модернізація післядипломної педагогічної освіти у контексті сучасних соціокультурних змін // Палітра педагога. – 2008. – № 4. – С. 2-4.

УДК 378.4 (126) (14): 37.014.5

Г.П. Грамма

СТРАТЕГІЯ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІЧЕНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ ДНЗ У ХХІ СТОЛІТТІ

У статті аналізуються методологічні, теоретичні та практичні проблеми модернізації математичної підготовки майбутніх вихователів у вищій школі та шляхи їх вирішення.

Methodological, theoretical and practical problems of modernization of mathematical education a prospective teacher at the higher school and are analyzed in the article.

Постановка проблеми. Проблема математичної освіченості майбутнього педагога у ХХІ столітті зазнала значних змін на тлі кризових явищ у суспільстві. Кризові явища не обійшли й педагогічну освіту.

Кризові явища прослідковуються в усьому процесі підготовки майбутнього вихователя: по-перше, криза в перегляді *цілей* підготовки педагога з математики. Країна змінилась і ми не знаємо не лише цілей математичної підготовки майбутнього вихователя, але й не знаємо, яка *функція* сучасної школи. В тоталітарній країні школа готувала будівника комунізму. Сучасна школа доленосну стрижневу мету підміняє 12-ти літньою освітою, тестуванням, тобто поступово відходимо від мети школи, скочуючись до меркантилізму; по-друге, в одній з найбільш читаючих країн світу не видаються математичні часописи, підручники, і лише маленькими острівками жевріють підручники, випущені аматорами педагогічної справи; нарешті, криза у підготовці педагога вищої педагогічної школи, дуже повільно розвиваються Інтернет технології в освіті України. Потребує радикальних змін вся система математичної підготовки педагога – це кадрова криза і вона поглиблюється відсутністю уваги політиків з антиматематичною і антинауковою тенденцією до математики як науки і способу спілкування.

Виділення невирішених частин проблеми. Причинами кризи у математичній освіті слід зазначити: появу нових можливостей користування студентів мережами віртуальності і відсутність стовідсоткового забезпечення необхідним обладнанням; відносно низький престиж професії вихователя ДНЗ, і контингент формується далеко не за інтересом до